

М. М. Сірант

Навчально-науковий інститут права та психології
 Національного університету “Львівська політехніка”,
 канд. юрид. наук,
 доц. кафедри конституційного та міжнародного права

ДОСВІД ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ НОРМ ПРО ВОЄННІ ЗЛОЧИНИ В КРИМІНАЛЬНОМУ ЗАКОНАДАВСТВІ КРАЇН ЄС

© Сірант М. М., 2016

Порушено теоретичні аспекти імплементації норм про воєнні злочини у законодавство України на прикладі зарахування їх до кримінального законодавства країн Європейського Союзу. Проаналізовані норми входять до складу Кримінальних кодексів країн Балтії, Грузії, Молдови відповідно до вимог Римському статуту Міжнародного кримінального суду.

Ключові слова: воєнні злочини, імплементація норм права, Римський статут, Міжнародний кримінальний суд.

М. М. Сірант

ОПЫТ ИМПЛЕМЕНТАЦИИ НОРМ О ВОЕННЫХ ПРЕСТУПЛЕНИЯХ В УГОЛОВНОМ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВЕ СТРАН ЕС

В статье поднимаются теоретические аспекты имплементации норм о военных преступлениях в законодательство Украины на примере включения их в уголовное законодательство стран Европейского Союза. Анализируются нормы включенные в Уголовные кодексы стран Балтии, Грузии, Молдовы в соответствии с требованиями Римскому статуту Международного уголовного суда.

Ключевые слова: военные преступления, имплементация норм права, Римский статут, Международный уголовный суд.

М. М. Sirant

EXPERIENCE IMPLEMENTING RULES OF WAR CRIMES IN THE CRIMINAL LAW EU COUNTRIES

The article raised the theoretical aspects of the implementation of the legislation Ukraine rules on war crimes case Mr. inclusion in criminal legislation of the European Union. Analyzed the norms included in the Criminal Code of the Baltic States, Georgia, Moldova accordance with the Rome Statute of the International Criminal Court.

Key words: war crimes, implementation of the law, the Rome Statute of the International Criminal Court.

Постановка проблеми. Приєднання України до Міжнародного кримінального суду зумовлює істотні наслідки для правової системи, що передбачає забезпечення відповідності Конституції України, Статуту та іншим нормативно-правовим актам. Водночас у доктрині міжнародного права для України невіршеними залишається низка теоретичних і практичних проблем, пов'язаних з діяльністю Міжнародного кримінального суду, зокрема вибір найефективніших форм імплементації положень Статуту у внутрішнє законодавство; визначення найкращих правових форм забезпечення співпраці. Ратифікація Римського Статуту диктує необхідність детального вивчення проблемних питань, з якими законодавцю неминуче доведеться зіткнутися. Це потребує комплексного теоретичного дослідження зобов'язань, що випливають зі Статуту Міжнародного

кримінального суду, а також правового регулювання взаємодії міжнародних і національних органів щодо здійснення правосуддя.

Ступінь наукової розробленості теми дослідження характеризується, перш за все, тим, що багато досліджень присвячені або безпосередній діяльності Міжнародного кримінального суду, питанням його юрисдикції, або питанням судоустрою чи судочинства міжнародних судових установ, які не заторкують питань реалізації положень Статуту Міжнародного кримінального суду у внутрішньодержавному законодавстві. Значний внесок у дослідження цієї проблематики внесли українські та закордонні вчені, а саме: П. Бірюков, І. Бліщенко, І. Бондарев, О. Волеводз, С. Гріцаєв, Н. Дрьоміна, О. Касинюк, М. Костенко, І. Марусін, В. Пилипенко, М. Михайлов, І. Фісенко, М. Арсанджані, М. Бензінг, М. Бергсмо, Б. Бертрам, Н. Браун, Ф. Бюньон, Х. Ван дер Вільген, Е. Давид, Х. Даффі, Н. Джейн, С. Заппала, А. Кассезе, Х. Каулі, Дж. Клеффнера, Р. Крайєр, М. Летгімер, А. Майєр, Ф. Манн, Р. Мюллерсон, Д. Робінсон, Б. Сварт, Ф. Сендс, Дж. Стінг, С. Вільямс, А. Ушацький, Р. Фіфе, П. Фішер, Д. Флек, Х. Фріман, Дж. Холмс, У. Шабас, М. Шериф Бассіуні, Д. Шеффер, М. Шоу та інші.

Метою статті є вивчення досвіду імплементації норм про воєнні злочини у кримінальному законодавстві країн Європейського Союзу.

Виклад основного матеріалу. Пункт 1 Закону України “Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони” передбачає, що зобов’язання України, які випливають із статті 8 Угоди, щодо ратифікації Римського статуту Міжнародного кримінального суду 1998 року будуть виконані після внесення відповідних змін до Конституції України [1]. Ратифікуючи Римський статут Міжнародного кримінального суду (далі – МКС), багатьом країнам необхідно було переглянути свої національні закони, ввести в дію нові законодавчі акти або внести зміни чи доповнення до чинних законів [2]. Ці зміни були зумовлені бажанням країн-учасниць Римського статуту МКС інкорпорувати склади злочинів, передбачені цим документом. Необхідно зазначити, що, згідно з положеннями п. 4. ст. 70 Римського статуту МКС “кожна держава-учасник поширює кримінальне законодавство, що встановлює міри покарання за злочини, спрямовані проти проведення розслідувань і здійснення судочинства щодо злочинів проти правосуддя, зазначених у цій статті, вчинених її громадянином або на його території” [3].

Римський статут МКС заохочує внесення змін до національного законодавства держав-учасників, але не зобов’язує державу вводити в дію національні положення, відповідні приписам Римського статуту МКС. Внесення змін до національного законодавства необхідно для того, щоб держави могли здійснювати самостійне ефективне розслідування і кримінальне переслідування за вчинення міжнародних злочинів (воєнних злочинів, злочинів проти людяності, геноциду тощо). Багато держав-учасниць Римського статуту МКС прийняли низку законодавчих актів для здійснення можливості переслідування осіб, які вчинили міжнародні злочини.

Найпоследовніше імплементація положень Римського статуту МКС відбувалася у Федеративній Республіці Німеччина (далі – ФРН). Уряд ФРН активно сприяє розслідуванню воєнних злочинів. З 1996 р. понад 600 запитів про правову допомогу, що надійшли від Міжнародного кримінального трибуналу по Югославії, 100 розслідувань були ініційовані ФРН [4].

Німеччина підписала і ратифікувала Римський статут МКС 9 грудня 1998 р. Під час ратифікації Римського статуту МКС внесено поправку в ст. 16 (2) Основного закону ФРН, яка створила можливість видачі Німеччиною своїх громадян Міжнародному кримінальному суду [4]. Після внесення поправок до Основного закону Німеччина пішла по шляху прийняття законів і підзаконних актів, які містили положення, необхідні для регулювання співпраці між Німеччиною та МКС для здійснення переслідування осіб, які вчинили злочини з міжнародного кримінального права [5; 6]. 1 липня 2002 р. прийнято Закон про імплементацію Статуту Міжнародного кримінального суду, а 30 червня 2002 р. вступив у силу Міжнародний кримінальний кодекс (далі – Німецький Кодекс) [7].

У пояснювальному меморандумі Німецького Кодексу зазначено, що Кодекс відповідає чотирьом цілям: по-перше, визначає суть протиправності злочинів з міжнародного права та заповнює прогалини, що існують між кримінальним правом ФРН і міжнародним кримінальним правом; по-друге, сприяє юридичній зрозумілості та практичному застосуванню завдяки об'єднанню норм в одному кодексі; по-третє, забезпечує здатність здійснювати кримінальне переслідування, за вчинення злочинів, які підпадають під юрисдикцію МКС; по-четверте, сприяє визнанню та поширенню знань про міжнародне кримінальне право [8, с. 182].

Частина 1 Німецького Кодексу містить кілька загальних принципів. Частина 2 містить перелік злочинів за міжнародним правом: злочини проти людяності, геноцид, воєнні злочини. З прийняттям Німецького Кодексу з'явилася можливість застосування кримінального права ФРН до злочинів з міжнародного права незалежно від того, де, ким і щодо кого такі протиправні діяння були вчинені. Єдиною умовою, необхідною для застосування кримінального права ФРН, є сам злочин, що заторкує інтереси всього міжнародного співтовариства загалом [8, с. 182].

Німецький Міжнародний кримінальний кодекс не містить спеціальних норм щодо більшості загальних принципів, відображених у ст. 22–33 Римського статуту МКС, але відображає низку спеціальних положень Римського статуту МКС щодо відповідальності командирів і інших начальників (ст. 4, 13, 14), відсутність строків давності кримінального переслідування стосовно міжнародних злочинів (ст. 5) і дій за наказом (ст. 3) [8, с. 177]. Ст. 6 Німецького Кодексу інкорпорує злочин геноциду з Римського Статуту МКС, уточнюючи, що для визнання злочину геноцидом досить злочинного посягання на одного члена групи.

Ст. 7 Німецького Кодексу містить визначення злочинів проти людяності, практично повністю повторюючи формулювання, що міститься в ст. 7 Римського статуту. Статті 8–12 стосуються воєнних злочинів і злочинів, які можна здійснити під час міжнародних і не міжнародних збройних конфліктів. Ці статті передбачають не тільки злочини, перелічені в ст. 8 (2) Римського статуту, а й зобов'язання щодо криміналізації значних порушень Додаткового протоколу I до Женевської конвенції 1949 року, яку ФРН прийняла в 1991 р. після його ратифікації. Німецький Кодекс передбачає криміналізацію діянь не залежно від того, чи є збройний конфлікт міжнародним або не міжнародним [8, с. 177].

Водночас Німецький Міжнародний кримінальний кодекс є прикладом імплементації норм міжнародного кримінального права, особливо норм про злочини проти людяності та воєнних злочинах.

Іншим методом здійснювали імплементацію Міжнародного права про воєнні злочини та злочини проти людяності країни Балтії та претенденти на вступ до Європейського Союзу Грузія та Молдова.

Чинна редакція Кримінального кодексу Грузії складається зі Загальної (1–6 розділи I-глави XVIII) і Особливої частин (розділи 7–15, глави XIX–XLIX) [9]. У Загальній частині розглянуто основні поняття кримінального законодавства, встановлено підстави кримінальної відповідальності та звільнення від неї, загальні положення про кримінальну відповідальність і звільнення від неї, примусові заходи лікування, а також особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх.

Структура Особливої частини відображає ієрархію цінностей, що охороняються кримінальним законом: на першому місці стоять злочини проти людини, потім економічні злочини та злочини проти громадських і державних інтересів. Кодекс враховує положення міжнародного права, встановлюючи відповідальність, зокрема, за злочини, передбачені міжнародними договорами та конвенціями, як легалізація (відмивання) незаконних доходів і тероризм.

Глава XLVII КК Грузії “Злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного гуманітарного права” передбачає кримінальну відповідальність за такі види злочинів: підготовка чи ведення агресивної війни (ст. 404), заклики до розв'язування агресивної війни (ст. 405), виготовлення, придбання або збут зброї масового ураження, хімічної, біологічної чи іншої зброї масового ураження, забороненої міжнародним договором (ст. 406) геноцид (ст. 407), злочини проти людяності (ст. 408), екоцид (ст. 409), участь найманців у збройному конфлікті або воєнних діях (ст. 410), умисне порушення норм міжнародного гуманітарного права під час міждержавного або

внутрішньодержавного збройного конфлікту, поєднане зі створенням загрози здоров'ю або фізичним каліцтвом (ст. 412).

Ст. 408 КК Грузії вводить і закріплює поняття кримінальної відповідальності за злочини проти людяності, а саме “будь-яке діяння, вчинене в рамках систематичних або широкомасштабних нападів на цивільне населення або цивільних осіб, що виразилося у вбивстві, масовому знищенні, депортації людей і інших антигуманних діяннях, що заподіює серйозної шкоди фізичному або психічному стану людини” [9].

Кримінальний кодекс Республіки Молдова містить правові норми, що встановлюють загальні та спеціальні принципи, положення кримінального права, визначає діяння, що становлять злочини, і передбачає покарання, що застосовуються до злочинців [10].

Ст. 60 КК Республіки Молдова передбачає незастосування терміну давності притягнення до кримінальної відповідальності осіб, які вчинили воєнні злочини, злочини проти миру та безпеки людства, пов'язані з тортурами, нелюдським поведінням, інші злочини передбачені міжнародними договорами.

Особлива частина КК Республіки Молдова починається з закріплення кримінальної відповідальності за вчинення злочинів проти миру і безпеки людства, воєнних злочинів, геноцид (ст. 135) злочини проти людяності (ст. 135.1), екоцид (ст. 136); воєнні злочини відносно осіб (ст. 137); воєнні злочини проти права власності та інших прав (ст. 137.1); застосування заборонених засобів ведення війни (ст. 137.2); застосування заборонених методів ведення війни (ст. 137.3); незаконне використання емблем міжнародного гуманітарного права (ст. 137.4); віддача і виконання явно незаконного наказу, нездійснення або неналежне здійснення належного контролю (ст. 138); планування, підготовка, розв'язання або ведення війни (ст. 139); пропаганда війни (ст. 140); використання, розроблення, виробництво, придбання іншим чином, оброблення, володіння, накопичення або збереження, передача, пряма або непряма, зберігання, перевезення зброї масового знищення (ст. 140.1); найманство (ст. 141); напад на особу, яка користується міжнародним захистом (ст. 142); клонування (ст. 144) [10].

Кримінальний кодекс Литовської Республіки є основним джерелом кримінального права Литви, що встановлює злочинність і караність діянь на території Литви [11]. Кодекс складається зі Загальної (глави I-XIV) та Особливої частин (глави XV-XLVI). Структура Особливої частини передбачає кримінальну відповідальність за воєнні злочини, заборонені Римським статутом МКС, зокрема щодо тих, “хто під час війни, збройного міжнародного конфлікту або в умовах окупації або анексії, порушуючи норми міжнародного гуманітарного права, насильно вигнав з місця проживання або переселив цивільних осіб або змусив їх перейти в іншу віру; застосовував засоби залякування або терору; встановив необґрунтовано великі контрибуції і реквізиції [11].

Структура Особливої частини Кримінального кодексу Латвійської Республіки передбачає статті, що описують конкретні злочини та відображає ієрархію цінностей, що охороняються кримінальним законом. На першому місці стоять злочини проти людяності і воєнні злочини, потім державні та екологічні злочини, і лише потім злочини проти особистості, економіки та суспільних інтересів.

Важливою новелою КК Латвії є введення в кримінальний кодекс таких понять, як “злочини проти миру” і “воєнні злочини”. Ст. 73 КК Латвії встановлює кримінальну відповідальність за злочини проти миру, під якими розуміється планування, підготовка збройної агресії, розв'язання її, участь у ній, ведення агресивної війни з порушенням обов'язкових для Латвійської Республіки міжнародних договорів, участь у змові з метою скоєння злочинів проти миру, а ст. 74 КК Латвії передбачає кримінальну відповідальність за воєнні злочини, під якими розуміється порушення правил і звичаїв ведення війни, що виявляється на окупованих територіях у вбивствах, тортурах, пограбуваннях, вивозять або напрямку на примусові роботи цивільного населення, заручників і військовополонених, невинуватого розорення міст і інших об'єктів [12].

Аналіз законодавства, що передбачає кримінальну відповідальність за вчинення воєнних злочинів і злочинів проти людяності, країн ЄС показує, що незважаючи на різні історичні, економічні, політичні та інші обставини прийняття і введення в дію зазначених вище норм, більша

частина чинних кримінальних кодексів відображає ієрархію цінностей, що охороняються кримінальним законом.

Кримінальні кодекси Грузії, Латвії, Литви, Молдови на перше місце в ієрархії цінностей, які захищаються кримінальним законом, виводять мир і безпеку людства. Особливі частини Кримінальних кодексів цих країн починаються з глав про злочини проти миру та безпеку людства, воєнні злочини, що свідчить про підвищену небезпеку та виключну тяжкість даних злочинів. Частина 2 Німецького Кодексу містить перелік міжнародних злочинів, а саме: злочини проти людяності, геноцид, воєнні злочини. Ці злочини законодавець практично повністю інкорпорує з Римського Статуту МКС. Детальний опис умисних порушень норм гуманітарного права під час місцевих і міжнародних конфліктів міститься в ст. 411 Кримінального кодексу Грузії.

Висновки. Аналіз законодавства зарубіжних країн показує, що в разі імплементації міжнародно-правових норм у КК України, законодавцю доцільно звернути увагу на досвід інших держав, чії правові системи схожі. У багатьох кримінальних кодексах Балтії виділено окремі статті про злочини проти людяності, у всіх кодексах дається поняття “злочини проти людства”.

Застосування такого способу імплементації, як трансформація не стане унікальним для України. У національне законодавство частково включено перелік воєнних злочинів і злочинів проти людяності, передбачених Женевською конвенцією 1949 року і Римським статутом МКС [13]. Так само зробили в Грузії, Латвії, Литви, Молдова. Кримінальні кодекси зазначених країн містять загальне поняття воєнних злочинів і злочинів проти людяності, як це передбачено в розділі ст. X Римського статуту МКС.

Цей спосіб імплементації норм міжнародного права про воєнні злочини і злочини проти людяності сприятиме поступовому увідповідненню законодавства. Така систематизація складів злочинів у КК України відобразить ієрархію цінностей, що охороняються кримінальним законом, виділяючи в ній особливе місце злочинів проти миру, безпеки людства та воєнні злочини. Водночас створення за прикладом ФРН окремого нормативного документа про міжнародні кримінальні злочини, зокрема воєнні злочини і злочини проти людяності, призведе до необхідності подальших змін законодавства. Необхідно буде розробити процесуальні норми, підзаконні акти, методичні рекомендації з впровадженню цього документа [14].

1. Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Закон України від 16.09.2014 р. № 1678-VII // Відомості Верховної Ради. – 2014. – № 40. – Ст. 2021. 2. Про приєднання України до Угоди про привілеї та імунітети Міжнародного кримінального суду: Закон України від 18.10.2006 № 254-V // Відомості Верховної Ради. – 2006. – № 50. – Ст. 499. 3. Римський статут міжнародного уголовного суда. Міжнародний документ від 17.07.1998. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_588. 4. Bundesgesetzblatt Online Login Abonnementversion (Bundesgesetzblatt), 2000. II. P. 1393. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bgb.de> 5. Bundesgesetzblatt Online Login Abonnementversion (Bundesgesetzblatt), 2000. I. P. 1693. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bgb.de> 6. Gesetz zur Ausführung des Römischen Statuts des. Internationalen Strafgerichtshofes vom 17. Juli 1998. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/istghg/gesamt.pdf> 7. Werle G., Jesberger F. The new German Code of Crimes against international Law / G. Werle, F. Jesberger // Criminal Law Forum. – 2002. – № 13 – P. 191–223 8. Верле Герхард. Принципы международного уголовного права: учебник. Пер. с англ. С.В. Саяпина. – М. : ТрансЛит, 2011. С. 184. 9. Уголовный кодекс Грузии. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://matsne.gov.ge/ka/document/download/16426/143/ru/pdf> 10. Уголовный кодекс Республики Молдова. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lex.justice.md/ru/331268/> 11. Уголовный кодекс Литовской Республики / науч. ред. В. Павлонис, предисл. Н. И. Мацнев,

вступ. ст. В. Павлонис, А. Абрамовичюс, А. Дракиене ; пер. с лит. В. П. Казанскене. – СПб. : Юридический центр пресс, 2003. – 470 с. 12. Уголовный кодекс Латвийской республики. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.law.edu.ru/norm/norm.asp?normID=1243424&subID=100106935,100106942#text> 13. Україна та Міжнародний кримінальний суд: конституційний аспект. Грудень 2015. Аналітичний звіт 60. // *Democracy reporting international*. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://democracy-reporting.org/files/briefing_paper_ukraine_and_the_international_criminal_court_a_constitutional_matter_ukr.pdf 14. Доклад Венецианской комиссии по конституционным вопросам, возникшим в связи с ратификацией Римского статута Международного уголовного суда. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: [icrc.org](http://www.icrc.org).

REFERENCES

1. *Pro ratyfikatsiyu Uhody pro asotsiatsiyu mizh Ukrainoyu, z odniyeyi storony, ta Yevropeys'kym Soyuzom, Yevropeys'kym spivtovarystvom z atomnoyi enerhiyi i yikhnimy derzhavamy-chlenamy, z inshoyi storony: Zakon Ukrainy vid 16.09.2014 № 1678-VII [ProratyfikatsiyuUhodyproasotsiatsiyu mizhUkrainoyu,zodniyeyistorony,taYevropeys'kymSoyuzom,Yevropeys'kymspivtovarystvomzatomnoyienerhiiyikhnimyderzhavamy-chlenamy,zinshoyistorony:ZakonUkrainyvid16.09.2014№1678-VII]. Vidomosti Verkhovnoyi Rady, 2014. №40. St. 2021.* 2. *Pro pryednannya Ukrainy do Uhody pro pryvileyi ta imunitety Mizhnarodnoho kryminal'noho sudu: Zakon Ukrainy vid 18.10.2006 № 254-V [Propryednannya UkrainydoUhodypropryvileyitaimunitetyMizhnarodnohokrymina'nohosudu: ZakonUkrainyvid18.10.2006№254-V]. Vidomosti Verkhovnoyi Rady, 2006. № 50. St.499.* 3. [Rimskiistatutmezhdunarodnogougolovnogosuda.Mizhnarodniidokument vid 17.07.1998]. Availableat: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_588. 4. [BundesgesetzblattOnlineLoginAbonnentenversion (Bundesgesetzblatt), 2000. II. P. 1393]. Availableat: <http://www.bgbl.de>. 5. [BundesgesetzblattOnline LoginAbonnentenversion(Bundesgesetzblatt), 2000. I. P. 1693]. Availableat: <http://www.bgbl.de>. 6. [GesetzzurAusfuehrungdesRömischenStatutsdes. InternationalenStrafgerichtshofesvom17.Juli1998]. Availableat:<http://www.gesetze-iminternet.de/bundesrecht/istghg/gesamt.pdf>. 7. Werle G., Jesberger F. *The new German Code of Crimes against international Law [ThenewGermanCodeof CrimesagainstinternationalLaw]. Criminal Law Forum, 2002. №13. pp. 191-223.* 8. Verle Gerhard. *Printsipy mezhdunarodnogo ugovnogo prava: uchebnik [Printsipy mezhdunarodnogougolovnogoprava: uchebnik]. Moscow: TransLitPubl,2011.p184 .9. [UgolovnyikodeksGruzii]. Availableat: <https://matsne.gov.ge/ka/document/download/16426/143/ru/pdf> 10. [UgolovnyikodeksRespublikiMoldova]. Availableat: <http://lex.justice.md/ru/331268/>. 11. *Ugolovnyi kodeks Litovskoi Respubliki [Ugolovnyikodeks LitovskoiRespubliki]. SPb. : Yuridicheskii tsentr pressPubl, 2003. 470 p.* 12. [Ugolovnyikodeks Latviiskoirespubliki]. Availableat: <http://www.law.edu.ru/norm/norm.asp?normID=1243424&subID=100106935,100106942#text>. 13. *UkrainataMizhnarodnyy kryminal'nyysud:konstytutsiynnyyaspekt. Hrudn2015.Analitychnyyzvity60 [Democracyreportinginternational]. Availableat: http://democracy-reporting.org/files/briefing_paper_ukraine_and_the_international_criminal_court_a_constitutional_matter_ukr.pdf.* 14. [DokladVenetsianskoikomissii pokonstitutsionnymvoprosam, vznikshimvsyazisratifikatsieiRimskogostatutaMezhdunarodnogougolovnogosuda]. Availableat: [icrc.org](http://www.icrc.org).*